

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Viery Pepelovej v právnej veci žalobcu: **J., X., D., Í.**, zastúpeného advokátom **J., L., X.**, proti žalovanému: **F., D., X.**, IČO: **X.**, zastúpenému advokátom **J.**, Advokátska kancelária **D., s. r. o., S., X.**, **o zaplatenie 3 299,01 Eur (99 386,-- Sk)**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 08. júla 2008 č. k. 1 Cb 105/03-455, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 08. júla 2008 č. k. 1 Cb 105/03-455 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 97 849,- Sk istiny a 90 222,- Sk, náhrady trov konania k rukám právneho zástupcu žalobcu, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V časti 1 537,- Sk konanie zastavil.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 30. januára 2007 č. k. 1 Obdo V 3/2006 zrušil rozsudok odvolacieho súdu zo dňa

07. decembra 2004 č. k. 1 Obo 338/04-224 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 03. marca 2004 č. k. 1 Cb 105/03-156 a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa v novom konaní vychádzal z rozhodnutia dovolacieho súdu a vyslovil, že žalovaný sa dostal do omeškania podľa § 24 ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. v znení jeho zmien a doplnkov.

Právny zástupca žalobcu vychádzajúc z rozsudku dovolacieho súdu konštatoval, že je v ňom podrobne uvedený výklad ust. § 24 ods. 6, 7 a 11 zákona č. 92/1991 Zb. a v prípade, že nebude zistený nový skutkový základ, navrhol žalobe vyhovieť.

Žalovaný uviedol, že dovolací súd sa zaoberal iba jednou základnou námietkou, pričom neprichádza do úvahy, že by nároky neboli splácané včas. V tejto súvislosti poukázal na iné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (2 Obo 28/2007, 2 Obo 151/2007).

Súd pri rozhodovaní vychádzal z vykonaného dokazovania i na odvolacom súde. Mal za osvedčené, že oprávnení neposkytli potrebnú súčinnosť na to, aby im mohli byť vyplatené dlhopisy.

Súd prvého stupňa s odkazom na rozsudok dovolacieho súdu dospel k záveru, že žalovaný sa dostal do omeškania s vyplácaním dlhopisov občanom Slovenskej republiky, ktorí svoje právo na vymáhanie úrokov z omeškania postúpili zmluvami o postúpení pohľadávok na žalobcu.

Žalobca v časti o 1 537,- Sk vzal žalobu späť, preto v tejto časti súd konanie podľa § 96 O. s. p. zastavil.

Na základe uvedeného súd žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 97 849,- Sk titulom úrokov z omeškania za oneskorené vyplatenie dlhopisu a jeho výnosu, splatného do 31. 12. 2000.

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., v časti, v ktorej bolo konanie zastavené a v prevyšujúcej časti, v ktorej bol žalobca neúspešný, len v nepatrnej miere, rozhodol tak, ako vyplýva z výroku rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie. Namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). Uviedol, že dôvody uvádzané v rozsudku vychádzajú z rozsudku dovolacieho súdu, v ktorom sa však zaoberal len úzko vymedzenou otázkou, či sa žalovaný mohol dostať do omeškania s vyplácaním dlhopisov už uplynutím splatnosti stanovenej podľa § 24 ods. 6 zákona č. 92/1991 Zb. na 31. 12. 2000, alebo na včasné splatenie dlhopisov fondu postačilo splnenie tejto povinnosti najneskôr do konca roka 2001, ako to určil § 24 ods. 11 zákona č. 92/1991 Zb. Ďalšími námietkami a argumentáciou účastníkov, sa však nezaoberal. V tejto súvislosti citoval znenie § 567 ods. 1 v spojení s § 520 Obč. Z., teda že dlh sa platí na mieste určenom dohodou účastníkov resp. v mieste bydliska, alebo sídla dlžníka a takýmto miestom by bolo sídlo žalovaného. K omeškaniu však nemôže dôjsť, ak veriteľ riadne a včas plnenie od dlžníka neprijme, alebo mu neposkytne potrebnú súčinnosť na plnenie dlhu. Uvedeným spôsobom nedošlo k uplatneniu práva na splatenie dlhopisov, voči žalovanému. Navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť a zaviazat' žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania.

Uviedol, že s odvolaním nesúhlasí, najmä s námietkou o údajnom omeškaní veriteľov. Poukázal na preukázanú skutočnosť, že všetci účastníci zmluvy o postúpení pohľadávok boli veriteľmi žalovaného k 31. 12. 2000, teda vlastníkami dlhopisu. Ďalej poukázal na tvrdenie žalovaného, že ak súd uzná omeškanie zo strany žalovaného, nenamieta výšku uplatnenej sumy a poukázal i na to, že pred splatnosťou dlhopisu t. j. pred 31. 12. 2000, žalovaný zverejnil spôsob, akým budú dlhopisy vyplácané, konkrétne prostredníctvom R., a. s., pričom na základe výzvy budú výplatným miestom pobočky S., a. s., (rozsudok NS SR 1 Obdo V 3/2006 str.17). Ďalej vo vyjadrení uviedol, že žalovaný nemal v úmysle a nebol pripravený na vyplácanie dlhopisov v hotovosti vo svojom sídle k 31. 12. 2000, pretože na účtoch v bankách mal k dispozícii cca 2,3 miliardy Sk, čo bolo asi 10% z nominálnej hodnoty všetkých splatných dlhopisov. K podanému vyjadreniu dodatočne predložil i nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I ÚS 235/08, ktorým bolo rozhodnuté v skutkovo totožnom spore.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalovaného v súlade s § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že jeho odvolaniu nemožno vyhovieť.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či sa žalovaný dostal do omeškania s vyplatením menovitej hodnoty a výnosu dlhopisov F. voči svojim veriteľom, vlastníkom dlhopisov. Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že žalovaný zaplatil oprávneným osobám dlhopis, vrátane ich výnosov do 31. decembra 2001. Sporným zostala skutočnosť, či žalovaný ich mal splatiť do 31. decembra 2000, ako tvrdí žalobca, alebo do 31. decembra 2001, ako tvrdí žalovaný. Obaja poukázali na splatnosť dlhopisu stanovenú zákonom č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby, v znení neskorších predpisov. Súd prvého stupňa sa v napadnutom rozhodnutí zaoberal relevantnými námietkami žalovaného. Odvolací súd ním uvedené dôvody považuje za vecne správne a v celom rozsahu sa s nimi stotožnil. K dôvodom uvedeným v rozhodnutí súdu prvého stupňa, odvolací súd iba dopĺňa v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. nasledovné:

Podľa § 24 ods. 6 zákona č. 92/1991 Zb. splatnosť menovitej hodnoty dlhopisov fondu a ich výnosov je 31. decembra 2000. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. ÚS 235/08-21 (KP8/09-5) zo 17. decembra 2008, vyslovil svoj právny názor k predmetnej veci. Stotožnil sa so záverom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v rozsudku sp. zn. 1 Obdo V 103/2005, podľa ktorého: «Dovolací súd dospel k záveru, že základnú otázku splatnosti dlhopisov s dôsledkom aj vzniku povinnosti týmto dňom dlhopisy vyplatiť, rieši citované ustanovenie § 24 ods. 6 zákona č. 92/1991 Zb. v jeho platnom znení. Ak otázka splatnosti (zročnosti) s týmto obvyklým legislatívnym obsahom, ako to v dovolaní správne naznačuje a prezentuje žalobca, je vyriešená v tomto ustanovení, potom je logické, že zákon túto otázku nemôže riešiť, a ani nerieši iným spôsobom v ďalšom ustanovení, a to v § 24 ods. 11 cit. zákona. Teda, ak je v tomto ustanovení (t. j. § 24 ods. 6 zákona č. 92/1991 Zb.) uvedené, že dlhopis je splatný 31. decembra 2000, potom skutočne zákonodarca takto určil deň, ku ktorému musia byť dlhopisy aj vyplatené, čo potvrdzuje aj znenie § 24 ods. 10 cit. zákona, podľa ktorého žalovaný mohol dlhopisy splatiť aj pred uvedenou dobou splatnosti, t. j. pred 31. decembrom 2000. Teda, ak k tomuto dňu bolo zákonom ustanovené, že dlhopisy sú splatné, potom nemohli byť zároveň aj nesplatné. V tomto zmysle pojem „splatnosť“ je vykladaný už dlhodobo, ide o pojem ustálený a teóriou a aj praxou takto chápaný.»

Ústavný súd v uvedenom náleze napokon vyslovil záver, že podľa § 24 ods. 6 zákona č. 92/1991 Zb. dlhopis fondu bol splatný 31. decembra 2000. Preto, ak žalovaný splatil menovitú hodnotu a výnosy dlhopisov až po uplynutí tejto lehoty, počnúc 01. januárom 2001, sa dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu a veriteľom vzniklo právo na úrok z omeškania. Uložením povinnosti žalovanému splatiť dlhopis, najneskôr do konca roku 2001 (§ 24 ods. 11 cit. zákona) zákonodarca iba vymedzil dobu trvania tejto formy privatizácie.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že dlhopis fondu ako záväzok žalovaného bol splatný, resp. zročný 31. decembra 2000. Žalovanému ako dlžníkovi vznikla povinnosť 31. decembra 2000, splatiť svoj peňažný záväzok voči veriteľom a majiteľom dlhopisu vzniklo právo požadovať splnenie záväzku. V prípade porušenia tejto povinnosti dlžníkom vznikne potom veriteľovi právo na majetkové sankcie (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Žalovaný nespochybnil v prejednávanej veci uplatnenú výšku ani spôsob výpočtu úroku z omeškania. Žalovaný však namietal, že nebol v omeškaní s plnením peňažného dlhu z dôvodu na strane veriteľov, ktorí mu neposkytli potrebnú súčinnosť, aby svoj záväzok mohol splniť včas.

Podľa vety prvej § 520 Občianskeho zákonníka, k omeškaniu dlžníka nedôjde, ak veriteľ včas a riadne ponúknuté plnenie od neho neprijme, alebo mu neposkytne, súčinnosť potrebnú na splnenie dlhu. V uvedenom ustanovení sú upravené prípady, kedy nedochádza k omeškaniu dlžníka. Veriteľovi potom nevzniká právo požadovať od dlžníka úroky, prípadne poplatok z omeškania. K tomu, aby nedošlo k omeškaniu dlžníka, plnenie musí byť ponúknuté riadne a včas, t. j. v čase splatnosti, prípadne aj skôr, ak je dlžník oprávnený plniť aj predčasne. Odvolací súd sa v tejto otázke plne stotožnil s názorom súdu prvého stupňa. Poznomenáva ďalej, že žalovaný na preukázanie svojho tvrdenia, že veritelia mu neposkytli potrebnú súčinnosť, nepredložil súdu žiadne relevantné dôkazy. Nepreukázal, že v dobe splatnosti svojho záväzku bol pripravený plniť, t. j. že mal dostatok peňažných prostriedkov, aby svoj záväzok k 31. decembru 2000, splnil. Tiež nepreukázal, že každému z veriteľov, ktorí postúpili svoje práva z dlhopisu žalobcovi, peňažné plnenie riadne a včas ponúkol. Preto ani odvolací súd na uvedenú námietku žalovaného v zmysle § 520 Občianskeho zákonníka, nemohol prihliadnuť.

Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj námietku žalovaného, že osoby oprávnené na splatenie dlhopisov fondu ako veritelia sa dňa 31. 12. 2000, neposkytli žalovanému súčinnosť potrebnú na splatenie dlhopisov fondu v zákonom mieste plnenia v zmysle § 567 ods. 1 OZ. Podľa tohto ustanovenia, dlh sa plní na mieste určenom dohodou účastníkov, a ak miesto plnenia nie je takto určené, je ním bydlisko alebo sídlo dlžníka.

V konaní bolo preukázané, že žalovaný ešte pred splatnosťou dlhopisov, t. j. pred 31. 12. 2000 zverejnil spôsob, akým budú dlhopisy fondu vyplácané. Tým, že veritelia tento spôsob akceptovali (a zrejme ani inú možnosť nemali), možno žalovaným určené miesto plnenia považovať za dohodnuté, a preto sa miestom plnenia nestalo sídlo žalovaného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedeného napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, má preto právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Žalobcovi vznikli trovy len za právne zastupovanie, ale nakoľko si ich podľa § 151 ods. 1, 2 O. s. p., v lehote do troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku nevyšiel, nemohli mu byť priznané.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 28. októbra 2009

JUDr. Zuzana Ďurišová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková

Za správnosť vyhotovenia: